

تربیت در عصر دیجیتال

راهنمایی برای برنامه درسی و طراحی تدریس و یادگیری

تالیف:

رضوان محمدی

دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شیراز

امیر فرخنده

دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شیراز

زهرا فرخنده

ویراستار:

زهرا فرخنده

دانشجوی لیسانس تربیت بدنی دانشگاه فنی و حرفه‌ای دکتر شریعتی تهران

انتشارات آوای نور

تهران-۱۴۰۳

سرشناسه	:	محمدی، رضوان، ۱۳۷۶-
عنوان و نام پدیدآور:	:	تربیت در عصر دیجیتال : راهنمایی برای برنامه درسی و طراحی تدریس و یادگیری/ تألیف رضوان محمدی، امیر فرخنده، زهرا فرخنده ؛ ویراستار زهرا فرخنده.
مشخصات نشر	:	تهران : آوای نور، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری:	:	۳۵۶ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۸۲-۰۳۶-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه.
عنوان دیگر	:	راهنمایی برای برنامه درسی و طراحی تدریس و یادگیری. آموزش و پرورش -- اثر نوآوری
موضوع	:	Education -- Effect of technological innovations on آموزش و پرورش -- تکنولوژی اطلاعات Education -- Information technology نظام‌های آموزشی هوشمند Intelligent tutoring systems آموزش به کمک کامپیوتر Computer-assisted instruction تحولات آموزشی Educational change
شناسه افزوده	:	فرخنده، امیر، ۱۳۷۶-
شناسه افزوده	:	فرخنده، زهرا، ۱۳۸۲-
رده بندی کنگره	:	۳/۱۰۳۸LB
رده بندی دیویی	:	۳۲/۳۷۱
شماره	:	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تربیت در عصر دیجیتال

راهنمایی برای برنامه درسی و طراحی تدریس و یادگیری

تالیف: رضوان محمدی - امیر فرخنده - زهرا فرخنده

ویراستار: زهرا فرخنده

صفحه‌آرا: فاطمه حامدی

ناشر: آوای نور

چاپ: اول ۱۴۰۳

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۸۳-۰۳۶-۵

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری، پلاک ۹۹، طبقه

دوم، تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵، شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

قیمت ۳۲۰۰۰۰ تومان

همه حقوق برای مؤلف محفوظ است.

پیشگفتار

قرن بیست و یکم آنقدر تحولات خاص داشته که مرزهای تربیت نهادی مدرن را شکسته و فضای تربیت را متفاوت کرده است، و ما اکنون برای این فضای جدید تربیتی، نیاز به شکل جدیدی از تربیت داریم، که متناسب با زیست قرن بیست و یکم و نیازهای فراگیران آن باشد. از میان فراگیران این قرن، بومیان دیجیتال (به خصوص نسل آلفا) به عنوان جوان‌ترین نسل قرن بیست و یکم هستند که در این قرن متولد شده‌اند و در مقابل مهاجران عصر دیجیتال قرار دارند. بومیان عصر دیجیتال و مهاجران عصر دیجیتال دو اصطلاحی هستند که مارک پرنسکی^۱ در سال ۲۰۰۱ در مقاله خود با عنوان «بومیان دیجیتال، مهاجران دیجیتال» ابداع کرد. پرنسکی بومیان دیجیتال را کسانی تعریف کرد که در عصر دیجیتال متولد شده‌اند و سخنوران بومی، زبان دیجیتال بازی‌های رایانه‌ای و اینترنت هستند. از سویی دیگر مهاجران دیجیتال کسانی هستند که در عصر دیجیتال متولد نشده‌اند اما در مراحل بعدی زندگی مجذوب فناوری شده و آن را پذیرفته‌اند. وی معتقد بود شکاف میان این دو نسل، ممکن است منجر به ایجاد تضادی در امر تربیت شود، به طوری که مریبان به عنوان مهاجران دیجیتال ممکن است با یک زبان منسوخ به تدریس بومیان عصر دیجیتال بپردازند در حالی که آنان با یک زبان کاملاً جدید و متفاوتی صحبت می‌کنند^۲. بنابراین هر نسل نیازها و ویژگی‌های متمایز خود را به کلاس‌های درس می‌آورد لذا معلمان باید در شیوه‌های آموزشی خود تجدیدنظر کنند و محیط یادگیری را برای پاسخگویی به نیازهای آن نسل سازماندهی مجدد کنند. در این راستا این کتاب تلاشی برای معرفی و تبیین تعلیم و تربیت در عصر دیجیتال است که به تبیین اهداف، مبانی و اصول تعلیم و تربیت در عصر دیجیتال مبتنی بر هفت رویکرد رفتارگرایی، سازنده‌گرایی، سازنده‌گرایی اجتماعی، پردازش اطلاعات، هوش مصنوعی، علوم

^۱ Mark Prensky

^۲ در سال ۲۰۰۸ دو اصطلاح ابداع شده توسط پرنسکی مورد نقادی قرار گرفت و دو اصلاح جدید به نام ساکنان دیجیتال و بازدیدکنندگان دیجیتال توسط سو بنت، کارل ماتون و لیزا کروین (Sue Bennett, Carl Matton, and Lisa Kerwin) به عنوان جایگزینی مناسب معرفی شد.

اعصاب و یادگیری مادام العمر به تربیت پرداخته است و تلاشی برای کمک به همه‌ی معلمان برای دستیابی به دیدگاهی چند بعدی در مورد تدریس موثر، خلاق و غنی است لذا این کتاب همه معلمان را خطاب می‌کند. در انتها ضمن تشکر از همه‌ی اشخاصی که به مطالعه‌ی این کتاب پرداخته‌اند، از شما دعوت می‌شود تا انتقادات و بازخوردهای خود را به ایمیل «rezvanmohamadi۱۹۹۷@gmail.com» ارسال نمایید.

رضوان محمدی

دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت دانشگاه شیراز

فهرست کتاب

- فصل یکم: سازنده‌گرایی ۱۳
- فصل دوم: سازنده‌گرایی اجتماعی ۶۵
- فصل سوم: هوش مصنوعی ۸۵
- فصل چهارم: یادگیری مادام‌العمر ۱۳۵
- فصل پنجم: رفتارگرایی ۱۵۳
- فصل ششم: پردازش اطلاعات ۱۹۷
- فصل هفتم: علوم اعصاب ۲۱۲
- فصل هشتم: بحث و نتیجه‌گیری ۲۳۰

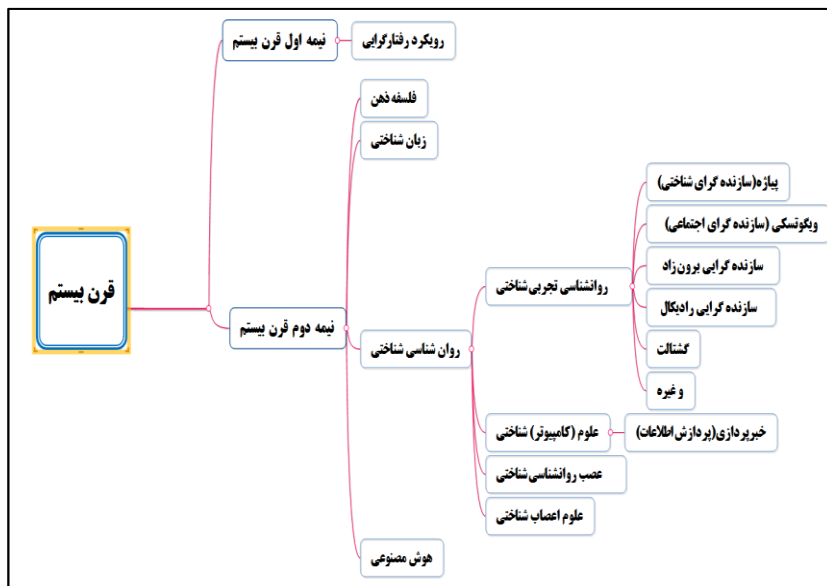
مقدمه

شبکه مفهومی میان عناصر پداگوژی و برنامه درسی

پداگوژی معانی متفاوتی دارد، در یک معنا صرفاً حوزه‌ی عمل تعلیم و تربیت را شامل می‌شود (مرزوقی، ۱۴۰۰، ص: ۹) و در معنایی وسیع‌تر تعلیم و تربیت، والدگری، زمینه‌های تخصصی مانند مشاوره، درمان، توصیه‌های روانشناختی و جنبه‌های کار اجتماعی را شامل می‌شود (فرخنده و محمدی، ۱۴۰۰، به نقل از مکس فن منن^۱، ۲۰۱۶)، که مراد پژوهش حاضر معنای وسیع پداگوژی است. تعلیم و تربیت به عنوان یکی از اجزای پداگوژی خود شامل اهداف، مبانی، اصول، برنامه‌های تربیتی، «تکنولوژی» و غیره است. یکی از مبانی تربیتی مبانی روان‌شناختی است که تئوری‌های مدنظر این مقاله را مانند رفتارگرایی، سازنده‌گرایی، سازنده‌گرایی اجتماعی، پردازش اطلاعات، هوش مصنوعی و علوم اعصاب دربرمی‌گیرد. البته اهداف و اصول تربیت نیز می‌توانند برآمده از هر یک از این تئوری‌ها باشند که اینجا محل اتصال برنامه درسی و تئوری‌های تربیتی خواهد بود، برنامه درسی در تعیین اهداف تربیتی از تئوری‌های تربیتی یاری می‌گیرد (برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص رابطه بین پداگوژی و برنامه درسی به فصل ۲۴ هندبوک «digital learning for k-12 schools» نوشته «Taber» در سال ۲۰۱۷ مراجعه نمایید).

^۱ Van Manen, Max

ویگوتسکی سنگینای سازنده‌گرایی را تشکیل می‌دهند. در عرصه علوم اعصاب، در قرن نوزدهم و از همان آغاز روان‌شناسی تجربی، گرایش‌هایی وجود داشت که معتقد بود، بیایم با رجوع به مغز و سلسله‌چیزی مسائل روانی را توضیح دهیم. اما این گرایش‌ها تا نیمه دوم قرن بیستم پانگرفت به دلیل رشد ناکافی تکنولوژی و غلبه رفتارگرایی. اما در نیمه دوم قرن بیستم رشد تکنولوژی و دستیابی به فنون جدید اسکن مغز، باعث شد عصب‌شناسی رشد کند و درحالی که فرد فعالیت می‌کرد مغز افراد را اسکن می‌کردند و آثار آن فعالیت و کارکرد مغز را بررسی می‌کردند. این اقدامات باعث گردید دهه ۹۰ میلادی به عنوان دهه مغز نامگذاری گردد (باقری، ۱۴۰۱)

شکل ۲-۰: نگاهی تاریخی به تئوری‌های تربیتی

